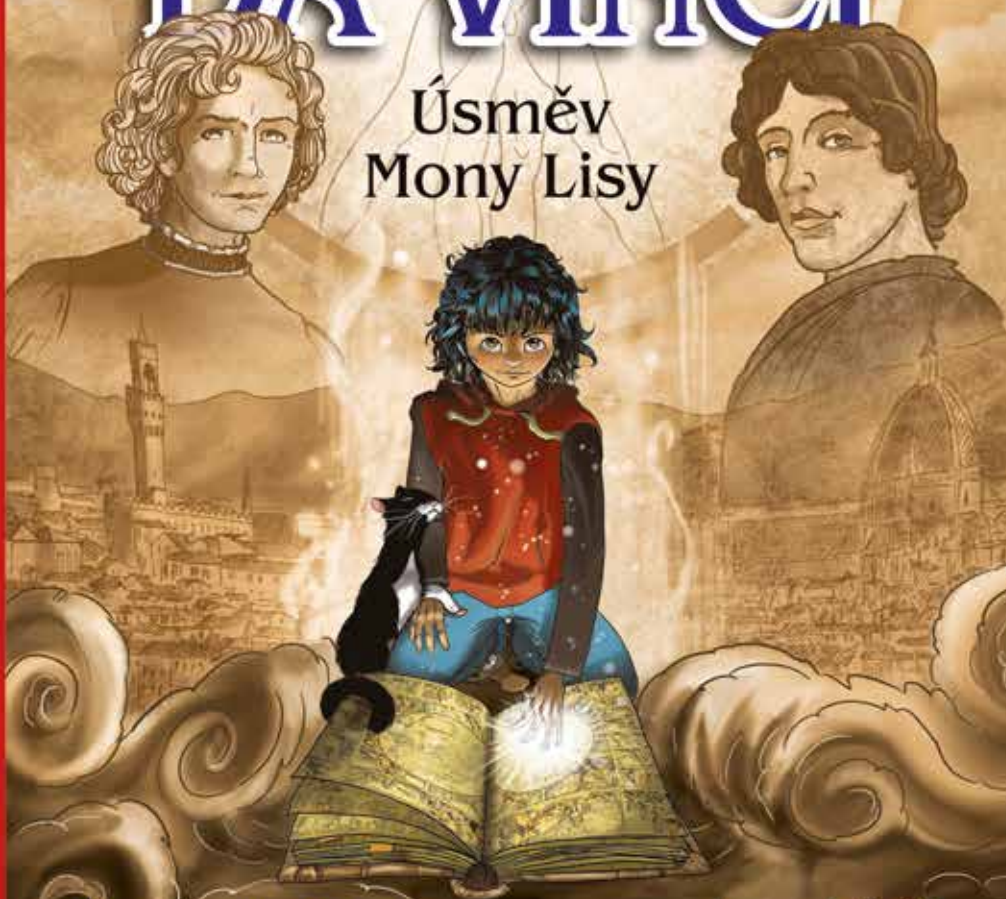

KOUZELNÝ ATLAS PUTOVÁNÍ ČASEM

Veronika Válková

LEONARDO DA VINCI

Úsměv
Mony Lisy

Ilustrace Petr Kopl

GRADA

bambóok

JMENUJU SE BÁRA.

JE MI DVANÁCT, CHODÍM DO ŠESTÉ TŘÍDY A JAKO KAŽDÉ DÍTĚ SE POŘÁD ROZČILUJU S RODIČI. OPRAVDU BY MĚ ZAJÍMALO, PROČ DO-SPĚLÁCI MYSLÍ JEN NA SEBE A JSOU PŘESVĚDČENÍ, ŽE PRO JEJICH DÍTĚ JE DOBRÉ ZROVNA TO, CO ONI SI MYSLÍ, ŽE JE DOBRÉ. NĚKDY SI PŘIPADÁM JAKO ŠACHOVÁ FIGURKA. ŠOUPNOU MĚ TAM, KDE MĚ CHTĚJÍ MÍT, A JEŠTĚ ČEKAJÍ, ŽE Z TOHO BUDU NADŠENÁ. NENMŮŽU SE DOČKAT, AŽ VYROSTU A PŘESTANOU SI SE MNOU DĚLAT, CO CHTĚJÍ.

TAK TŘEBA: JSEM JEDINÁČEK. NIKDY MĚ NEBAVILO BÝT JEDINÁČEK. A KDYŽ JSEM SE NAŠE POKOUŠELA PŘEMLUVIT, ABY MI POŘÍDLI SOUROZENCE, SNAŽILI SE MI NAMLUVIT, ŽE TAKHLE JE TO PRO MĚ LEPŠÍ. KDYBY NÁS BYLO VÍC, NEMOHLA BYCH PRŮ CHODIT NA FRANCOUZŠTINU A GYMNASTIKU A NA PIÁNO A NEMOHLI BYCHOM NA DOVOLENOU DO ŘECKA, PROTOŽE BYCHOM NA TO NEMĚLI PENÍŽE. A V DĚTSKÉM POKOJÍČKU BYCHOM SI SKÁKALI PO HLAVĚ. VŮBEC JE NENAPADLO, ŽE BYCH KLIDNĚ OŽELELA FRANCOUZŠTINU NEBO GYMNASTIKU NEBO PIÁNO. KDYBYCH MĚLA SÉGRU, MOHLY BYCHOM CHODIT TŘEBA JEN NA GYMNASTIKU, ALE SPOLU. NEBO ŽE BYCH BYLA RADŠI CELÉ LÉTO SE SÉ-GRU NA CHALUPĚ U BABI JIZERSKÉ A LÍTALA PO LESE, NEŽ SE S NIMI SAMA ŠKVAŘILA NA PLÁŽI V ŘECKU. A ŽE BYCH SI SE SÉGROU S RADOSTÍ SKÁKALA PO HLAVĚ, V POKOJÍČKU I JINDE. PRAVDA JE, ŽE PRO NĚ JE POHODLNĚJŠÍ MÍT JEN JEDNO DÍTĚ. SLYŠĚLA JSEM, JAK SE O TOM MAMINKA BAVÍ S TĚTOU MIRKOU, KTERÁ MÁ DVA KLUKY, MOJE BRATRANCE. A TETA JÍ ŘÍKALA, AŽ SI UVĚDOMÍ, ŽE SICE TEĎ ONI MAJÍ NA STAROSTI JEN JEDNO DÍTĚ, ALE ŽE TO DÍTĚ, TEDY MĚ, TAKY ODSOUDILI K TOMU, ŽE ONO BUDE MÍT JEDNOU NA KRKU DVA NEMOHOUCÍ STAŘÍKY. MAMINKA PAK S TĚTOU NĚJAKOU DOBU NEMLUVILA. ALE MNĚ PŘIPADÁ, ŽE TETA MÁ PRAVDU. JAK JÁ MÁM JEDNOU ZVLÁDNOUT SAMA SE POSTARAT O NĚ OBA, KDYŽ PRO NĚ DVA JE TEĎ NÁROČNĚ STARAT SE O MĚ JEDNU? NENÍ TO FÉR.

A DRUHÁ VĚC: NAŠI NÁS PŘESTĚHOVALI. DONEDÁVNA JSME BYDLELI V PANELÁKU V PRAZE NA JIŽNÍM MĚSTĚ. PODLE MĚ NÁM TAM NIC NECHY- BĚLO. ALE NAŠI PŘIŠLI S TÍM, ŽE BYT JE MALÝ, ŽE JE V PRAZE HROZNÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VŮBEC, A KOUPILI DŮM SE ZAHRADOU KOUSEK OD PRAHY. MAMINCE JE TO JEDNO, ONA PRACUJE JAKO PŘEKLADATELKA, TAKŽE VĚTŠINU PRÁCE VYŘIZUJE PŘES MAILY, TATÍNKOVI TAKY, PROTOŽE TO MÁ DO PRÁCE AUTEM SKORO STEJNĚ RYCHLE, JAKO KDYŽ DŘÍV JEZDIL METREM A TRAMVAJÍ. ALE ODSKÁKALA JSEM TO JÁ, PROTOŽE ODSUD NEMŮŽU DOJÍŽDĚT DO STARÉ ŠKOLY. TAKŽE JSEM PŘIŠLA O VŠECHNY KAMARÁDY A KAMARÁD- KY, SE KTERÝMI JSEM PĚT LET CHODILA DO TŘÍDY. O TEREZKU, MOU NEJLEPŠÍ KAMARÁDKU, SE KTEROU JSME VŽDYCKY SEDĚLY V JEDNĚ LAVICI, O MIKULÁŠKA, KTERÉMU JSEM DÁVALA OPISOVAT ÚKOLY Z MATIKY, KATKU, DÁŠU... ALE HLAVNĚ ŽE JSEM NA ČISTÉM VZDUCHU, ŽE? DALŠÍ DOSPĚLÁCKÉ SOBECTVÍ. PŘESTOŽE JE TEN DŮM OPRAVDU VELIKÝ A JE POROSTLÝ ZELENÍ, O KTERÝCH SI DOSPĚ- LÁCI MYSLÍ, ŽE JE TO BRĚČTAN NEBO PSÍ VÍNO, ALE ZELENÍ SE JEN TAK TVÁŘÍ, A KDYŽ JE NIKDO NEVIDÍ, POBÍHAJÍ PO OMÍTCE A ŠUSTÍ. A MŮJ POKOJÍČEK JE STEJNĚ VELKÝ JAKO NÁŠ STARÝ OBŮVÁK.

JE ALE JEDNA VĚC, KVŮLI KTERÉ JSEM OCHOTNÁ NAŠIM TO PŘESTĚHOVÁ- NÍ ODPUSTIT A KTERÁ BY SE NIKDY NESTALA, KDYBYCHOM ZŮSTALI VE STARÉM BYTĚ.

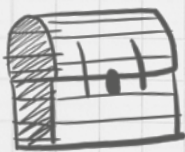
VLASTNĚ DVĚ VĚCI.

S DOMEM JSME KOUPILI KOČKU BARČU. JE ČERNÁ S BÍLÝM BRÍŠKEM, NÁPRSENKOU A TLAPKAMI A CHOVÁ SE JAKO PRAVÁ DÁMA. DĚLÁ SI, CO CHCE, ALE DĚLÁ TO, JAK TATÍNEK ŘÍKÁ,

S NOBLESOU. KOČKY JSOU VŠECHNY TAJEMNÉ A BARČA DVOJNÁSOB, A TO JE SUPER. KONEČNĚ MÁM JINÉ ZVÍŘE NEŽ ŽELVU PĚDU, PROTOŽE V PANELÁKU MI NAŠI NIC CHLUPATÉHO DOVOLIT NECHTĚLI. TO JE TA PRVNÍ PRIMA VĚC.

TA DRUHÁ JE, ŽE JSEM NA PŮDĚ VE STARÉ TRUHLE NAŠLA KOUZELNÝ ATLAS. NA PRVNÍ POHLED VYPADÁ JAKO STARÝ ŠKOLNÍ DEJEPISNÝ ATLAS, ALE HODNĚ STARÝ, PROTOŽE JE VÁZANÝ V KŮŽI A TA KŮŽE JE UŽ DOST OHMATANÁ. NA PRVNÍ STRANĚ JE NAPSÁNO:

Atlas
Historický
od

.....

..

.....
Sestavený

OD KOHO SESTAVENÝ, TO NEJDE PŘEČÍST, PROTOŽE JE TAM KAŇKA. NA DALŠÍCH STRÁNKÁCH JSOU MAPY. VĚTŠINOU JSOU TO MAPY EVROPY, ALE NAŠLA JSEM TAM I MAPY JINÝCH SVĚTADÍLŮ. NEJSOU BAREVNÉ JAKO V NORMÁLNÍCH ATLASECH, ALE ZAŽLOUTLÉ A NAKRESLENÉ VYBLEDLÝM HNĚDÝM INKOUSTEM. TAM, KDE JE LES, JE MÍSTO ZELENÉ BARVY SPOUSTA MALÝCH STROMEČKŮ. MĚSTA NEJSOU VYZNAČENÁ KOLEČKEM, ALE OPRAVDU JE TAM NAMALOVANÉ MALÉ MĚSTĚČKO, VĚTŠINOU S HRADBAMI A S BRÁNOU, NEBO JENOM HRAD NEBO VESNIČKA. TAM, KDE MAJÍ BÝT HORY, JSOU NAKRESLENÉ RŮZNÉ VELKÉ KOPEČKY A V MOŘÍCH PLAVOU VELRYBY A RŮZNÉ NESTVŮRY A PLUJÍ PO NICH KURÁBY S PLACHTAMI. NĚKDE JE PRÁZDNÁ PLOCHA A NA NÍ JE NAPSÁNO HIC SUNT LEONES. ZJISTILA JSEM, ŽE TO ZNAMENÁ ZDE JSOU LVI A PÁSALO SE TO DO MAP NA MÍSTA, KTERÁ JEŠTĚ NEBYLA PROZKOUMANÁ A NIKDO NEVĚDĚL, CO TAM JE. TAKOVÁ UŽ DNEŠKA ASI NEJSOU, A TO JE ŠKODA.

KDYŽ SÁHNU NA MAPU, PŘENESE MĚ ATLAS DO MINULOSTI.

OPRAVDU.

UŽ SE MI TO STALO NĚKOLIKRÁT.

A MÁM DŮKAZY, PROTOŽE KDYŽ V MINULOSTI NĚCO DOSTANU, VRÁTÍ SE TO SE MNOU K NÁM NA PŮDU. TYHLE SUVENÝRY SI SCHOVÁVÁM DO KRABICE POD POSTELÍ A UŽ TAM MÁM NÁHRDELNÍK OD KARLA IV. A VYŘEZÁVANÝ DRAHOKAM A SANDÁLY Z POMPEJÍ A DALŠÍ VĚCI.

SNAŽILA JSEM SE VYZKOUMAT, JAK ATLAS FUNGUJE. NA NĚCO UŽ JSEM PŘIŠLA. ČÍM DĚLE NECHÁM RUKU NA MAPĚ, TÍM DĚLE JSEM V MINULOSTI. DO MINULOSTI SE DOSTANU VĚDYCKY OBLEČENÁ TAK JAKO LIDÉ, KTERÍ TAM ŽIJÍ, ALE JAKMILE SE VRÁTÍM NA PŮDU, MÁM NA SOBĚ ZASE SVOJE ŠATY. A V MINULOSTI TAKÉ VĚDYCKY UMÍM MLUVIT JAZYKEM, KTERÝ SE TAM POUŽÍVÁ.

ZATÍM JSEM JEŠTĚ NEPŘIŠLA NA TO, JAK SI VYBRAT, KAM DO MINULOSTI SE DOSTAT. POŘÁDNĚ MĚ TO ŠTVE. POTŘEBUJU TOTIŽ NAJÍT SVÉHO KAMARÁDA VOJTY Z ROKU 1755. VYPROSILA JSEM MU U MARIE TEREZIE, ABY HO PUSTILA Z VOJNY, JENŽE ON SE DAL OKAMŽITĚ ZNOVA NAVERBOVAT, PROTOŽE SE MU MEZITÍM VDALA JEHO MILÁ. CHCI MU ŘÍCT, ABY NEBYL SMUTNÝ, PROTOŽE TA PRAVÁ NA NĚJ TEPRVE ČEKÁ A JE TO ÚPLNĚ JISTÉ, PROTOŽE TO VÍM OD...

NO A TO JE DALŠÍ VĚC. KDYŽ NĚKOMU ŘEKNU, ŽE TO VÍM OD KOČKY, BUDE SI MYSLET, ŽE JSEM BLÁZEN. ALE JÁ SI ČÍM DÁL TÍM VÍC MYSLÍM, ŽE SE MNOU DO MINULOSTI BARČA CESTUJE. AKORÁT ŽE V MINULOSTI TO NENÍ KOČKA.

Kapitola 1

Bára utíkala ze školy domů. Byl překrásný podzimní den, zlatorudé listí zářilo v paprscích slunce, které se ještě snažilo dokázat, co umí, a nádherně se odráželo od sytě modré oblohy. Jindy by si Bára možná pestré barvy podzimu užívala, dneska se radovala kvůli něčemu úplně jinému.

Dnes je čtvrtek.

Zítřka pátek.

Šiju, šiju si kabátek.

Zelené šaty, botky rudé –

zítra už tu Terka bude!

Rodiče totiž opravdu dodrželi slovo a zítra přijede Terezka na víkend. No, *skoro* na víkend, protože její rodiče slovo zas tak úplně nedodrželi a dovolili jí u Báry přespat jenom jednu noc. Takže Terka přífrčí v pátek po škole, přespí, v sobotu se pojedje na celý den do aquaparku a pak Terezku dovezou autem až domů. Ale i tak je to super úžo bomba, že se konečně uvidí. Bára už se nemohla dočkat, až si večer zalezou do pokojíčku, zhasnou a budou si *špitat*. Špitání potmě je totiž to úplně nejlepší a je při tom největší legrace, ale musí se špitat potichu, aby nebyl přilákán žádný dospělák. Na táboře na tohle dojížděly, protože měly tak nějak pocit, že když do stanu není vidět, není do něj ani slyšet, což byla velká mýlka a pak jim při celotáborové hře vedoucí strhl body za rušení nočního klidu.

Domů vpochodovala za radostného pokřikování dvojverší

a už zítra, bože, bože,

benátské zas uzřím dóže,

ké které občas používala babi jizerská, a ta ho znala od své maminky, a kde ta k němu přišla, to nikdo nevěděl. Bára navíc ani nevěděla, co je to dóže. Představovala si to jako nějakou ozdobnou krabičku, protože těm se *noblesně* říkalo dóža. Dóže by mohla být malá krabička, vlastně mládě od krabičky – stejně jako je kuře mládě od kura. Tedy od slepice. Maminka se té teorii smála a tvrdila, že dóže je něco jako kníže, ale v Benátkách.

„Dóže benátské si zaslouží náležité uvítání,“ oznámila Báře maminka, jen co se Bára přezula a doskákala do kuchyně po černých dlaždicích jako šachový koník. „K večeri budeme mít zítra plněnou kuřecí roládu s bramboráčky a na snídani upěču ten jogurtovo-broskvový koláč s oříšky.“

„Ňam!“ prohlásila Bára, protože to všechno byly laskominy prvního stupně.

„Ty si uklid' v pokojíčku,“ pokračovala maminka. „Nejen věci na povrchu, ale taky si vyluxuj a utři prach.“

To snad trochu přehání, zarazila se Bára. Stačilo by ze země posbírat špinavé oblečení a hodit ho do koše a hromadu učebnic odsunout někam do rohu, nač luxovat a utírat prach? Copak jsou Vánoce?

Jenže maminka ještě neskončila.

„Až to budeš mít hotové u sebe, vyluxuj a utři prach i v obýváku, vytri nahoře chodbu a schody a umyj umyvadlo a zrcadlo v koupelně.“

Bára jen zalapala po dechu. To je... to je... To je *podlé*. Tereza sem přece nejede lustrvat, jestli pucují skříně i zespoda!

„A proč?“ protáhla otráveně.

Maminka se na ni podívala, jako by právě spadla z Marsu.

„Pozvala sis návštěvu, tak přece musíme mít uklizeno!“

Bára se málem zalkla. *Ona* že si pozvala návštěvu? Tatínek jí to přece sám nabídl jako odškodné za to, že jí nedovolili jet samotné za Terezkou do Prahy, protože zrovna odlétal do Vídně! To za to má ještě šůrovať celý barák?!

„No nedívej se tak na mě, já nevím, kam dřív skočit, tak mi snad můžeš pomoci,“ řekla maminka. „A hoď sebou, ať to máš do večere hotové.“

Bára se otočila na patě a vyletěla k sobě do pokojíčku jako blesk. Měla sto chutí něco mrsknout z okna. Přesně proto si v Praze nikdy žádnou kamarádku domů nepozvala, protože pokaždé, když se maminky zeptala, jestli může, maminka odpovíděla jistě, až budeš mít uklizeno. A z jejího

tónu bylo *vždycky* naprosto jasné, že Bára v pokojíčku *nikdy* nebude mít naklizeno tak, aby to maminka uznala jako přijatelné pro návštěvu. Teď Terezčinu návštěvu úplně hnusně zneužila k tomu, aby Báru zotročila k domácím pracím. A Bára s tím nemůže nic dělat. Byla běsná.

Nezbylo než se převléct a mít to aspoň rychle hotové. Maminku už Bára znala natolik dobře, aby věděla, že po ní všechno půjde zkontrolovat, a když to nebude dokonalé, nechá ji to udělat znovu. A tak úklid radši neflákala.

Na druhou stranu, Bára se i k naprosto zbytečné fyzické práci, jako je utírání prachu, luxování a podobně, uměla postavit, a když se do toho pustila, hezky jí to šlo od ruky. Nakonec vytrěla i záchod a koupelnu v přízemí i v patře, vyleštila všechny kohoutky, a když se přistihla, že hledá tekutý prášek na čištění vany, poručila si přestat, protože nic se nemá přehánět.

Maminka žasla a neskrblila chválou. To se zase mamince přes všechny úskoky a úklidem způsobená příkoří muselo nechat, že když Bára něco udělala pořádně, vynesla ji za to až do nebes.

„No takhle vyčíděnou koupelnu jsme neměli, ani nepamatuju,“ žasla před kohoutky naleštěnými do vysokého lesku. „Mně se zdá, že si to zaslouží, až v sobotu Terezku vrátíme, cestou z Prahy zastávku na něco *moc* dobrého.“

„Ano, ano, ano,“ jásala Bára, radostně poskakovala a samým nadšením by se klidně v tu chvíli pustila i do úklidu kuchyně, protože fungovala na pochvaly – stačilo pochválit, a byla by se přetrhla, aby dokázala, že si tu pochvalu zaslouží. Jenže to už se vrátil tatínek, který si samozřejmě kohoutků naleštěných do vysokého lesku nevšiml, ale když mu maminka vylíčila, co všechno Bára udělala, pochvalně zamručel a zeptal se, co bude k večeři, a tak šli večeřet a uklízející nadšení z Báry mezitím vyprchalo.

Terezka je nejlepší kamarádka, přemítala Bára, když si po večeři povlékala peřinu a polštář do růžového bílé puntíkovaného povlečení a peřinu a polštář pro Terezku do bílého růžově puntíkovaného. Má se nejlepší kamarádkám říkat *úplně všechno*?

Rozhodla se, že Terezka bude mít peřinu růžovou s bílými puntíky a polštář bílý s růžovými puntíky a ona že to bude mít opačně, protože když budou mít povlečení takhle prostrídané, jednak to bude hezké a jednak to bude vypadat, jako že k sobě víc patří. Pak došla do skříňky v koupelně vybrat pro Terezku ručník. Samozřejmě růžový, aby ladil k povlečení, i když ho Terezka bude mít v koupelně. Ale ten první večer jí ho Bára složí na rozestlanou postel jako v hotelu.

Nejlepší kamarádky si obvykle svěřují *úplně všechno*, dumala dál. Jenže to všechno zahrnuje třeba, jaký se jim nejvíc líbí seriálový herec nebo kluk ve třídě nebo že si za ušetřené peníze z kapesného koupily suprový lak na nehty, o kterém rodiče nesmějí vědět, protože by to nepochopili, jelikož obecně nechápou vůbec nic, a upřímně řečeno je s podivem, jak dvě tak omezené osoby mohly přivést na svět a svou zpátečnickou výchovou minimálně poškodit tak úžasného tvora. Zahrnuje však *úplně všechno* i cestování do minulosti?

To byla otázka, na kterou Bára neměla odpověď, ale musela ji najít do zítřejšího odpoledne. Bude to proti všem pravidlům nejlepšího kamarádkění, když Terezce o atlasu neřekne? Jakou má jistotu, že jí Terezka říká *úplně všechno*? Dá se to ověřit?

Bára se s povzdechem podívala na puntíkované povlečení a rozhodla se, že si to půjde rozmyslet na půdu.

Venku už se stmívalo, takže na půdě panovala tajuplná polotma.

„Barčiči?“ zavolala Bára.

V šeru pod stropem se rozsvítil pár zelenkavých lampiček.

„Ňa!“ řekla Barča, která si hověla na trámu.

„Prosím tě, slez dolů, víš, jak budeš vypadat?“ požádala ji Bára. „Samá pavučina! A pak si to z kožíšku olížeš. Fuj.“

„Ňrrr-ňaurrr,“ odpověděla Barča a ozvalo se škrábání, jak si o trám brousila dráčky. Pak bez varování dopadla na podlahu těsně vedle Bary.

„Tohle mi nedělej,“ otrásla se Bára.

„Ňi-i,“ otrěla se jí Barča o nohy, jako by říkala *promiň, už se to nestane* nebo *proboha, ty zase nadělaš*.

„Hele, mám problém,“ sedla si Bára na zem do tureckého sedu, z truhly vytáhla těžký kouzelný atlas a položila si ho na klín.

Barča se také posadila a začala si lízat bílou tlapku.

„Nemej se, potřebuju poradit!“ okřikla ji Bára. Barča se na ni na okamžik podívala a nevzrušeně pokračovala v manikúře.

„Zítra přijede Tereška,“ vysvětlovala Bára. „Je to nejlepší kámoška. Nejlepší kámošky si říkají všechno. Ale já nevím, jestli jí mám říct o atlasu.“

Barča mohutně zívla, takže v šeru zasvítily její běloskvoucí tesáky.

„No tak to ti moc děkuju, žes mi poradila,“ zaškaredila se Bára. Barča ji ducla hlavou do ruky, jako by se chtěla omluvit nebo jako by si chtěla vynutit povinnou chvilku drbání. Bára ji pohladila po hřbetě.

„Já ti nevím,“ vzdychla. „Na jednu stranu – je to nejlepší kamarádka. Na druhou stranu – stejně se vždycky skoro všechno, co jsme si řekly jako tajemství, rozkecalo po třídě.“

Když se to rozkecá, o atlas stoprocentně přijde. A protože si pořád nebyla jistá, jestli si má tajemství kouzelného atlasu nechat pro sebe, nebo se o něj podělit, rozhodla se, že se – pro všechny případy – ještě podívá na skok do minulosti.

Otevřela atlas na první stránce a položila dlaň na mapu. Půda se zahoupala a...

Kapitola 2

... plesk.

Bára dostala pohlavek, až se jí zatmělo před očima.

„Ty kluku jeden, co mi šlapeš na nohu?!“ doprovodil výchovný akt nahněvaný hlas jakéhosi postaršího pána.

Ocitla se v nějaké velké tlačenici, ze všech stran do ní strkali lidé, ale nic neviděla, protože se jí před očima pořád ještě neodetmělo.

On mě praštil tak, že jsem oslepla! blesklo jí v první chvíli hlavou a podvědomě si sáhla na obličej. Nahmatala plst.

Problém nebyl v očích, ale v tom, že jí ten poctivý lepanec srazil čapku až na nos. Rychle si ji strhla. Byla červená a měla tvar homole. Babi jizerská by řekla, že vypadá jako *kakáč*. Bára si *kakáč* narazila zpátky na hlavu a co nejrychleji se začala prodírat pryč z pestrobarevného davu. Měla pocit, jako by se ocitla uprostřed maškarního bálu. Všichni byli oblečení do zářivých barev, leckdo si nechal šaty ušít ze vzorovaných, často zlatě protkávaných látek, ženy si složité spleťované účesy zdobily stuhami, šňůrami perel a drahocennými sítkami, muži měli na hlavách buď podobné homolovité *kakáče* jako Bára, červené či černé, nebo různobarevné měkké baretu roztočivých tvarů, mnohdy doplněné pruhem látky splývajícím podél jedné tváře, jehož konec se elegantně přehodil přes druhé rameno, a látka tak zajímavě rámovala obličej.

Dámy se oblékaly do dlouhých šatů s přiléhavým živůtkem, k němuž byly rukávy přivázané pentlemi, takže laškovně vykukovala sněhobílá spodní košile, a některé si přes tuhle *kreaci* ještě přehodily něco jako šatovou sukni až na zem, po stranách nesešitou, která byla vždycky z honosnějšího materiálu než šaty, a buď ji nechaly jen tak splývat, nebo si její přední část přitáhly k tělu páskem, který provlékly pod zadním, volným dílem, a ten pak v podstatě tvořil plášť.

Pánové nosili místo kalhot punčocháče, někteří si jenom nechali podšít šlapku podrážkou z kůže a s botami se neobtěžovali, jiní měli jednoduché nízké střevíce a někteří vysoké boty, občas frajersky ohrnuté. Přes punčocháče si oblékali různé dlouhé kabátce, vepředu hladké, vzadu nabírané, mladým mužům sahaly těsně pod zadek, důstojným starším gentlemanům mnohdy až ke kotníkům. Na rozdíl od dam nosili pánové kabátce přepásané vždy, protože na něčem jim musela viset dýka nebo meč. Kabátce byly někdy bez rukávů, a pak mohli muži stavět na odívání materiál spodního oděvu, který s kabátkem vždycky barevně kontrastoval, nebo měly rukávy stejně jako dámské šaty přivázané stuhami a nebo jim z ramen splyvaly takové jakoby pláštíky – trochu to vypadalo jako rozstřížený široký rukáv a očividně to bylo k ničemu. Tedy kromě parády.

Konečně se prodrala a protlačila z davu ven.

Byla na velkém náměstí a lidé se právě hrnuli z obrovského kostela po mši domů. Atlas jí prskl přímo mezi ně.

Bára takový kostel v životě neviděla. Zнала gotické katedrály jako Chrám svatého Víta na Pražském hradě nebo barokní kostely jako chrám svatého Mikuláše na Malé Straně, ale tenhle kostel vypadal úplně jinak. Byl sice veliký, to ano, ale neměl věže. Jediná věž stála těsně vedle něj a nebyla s ním nijak spojená. Zato se honosil dechberoucí kopulí, tak vysokou, že si Bára vůbec nedokázala představit, jak to někdo mohl postavit. Zřejmě ještě nebyla dodělaná, protože úplně nahoře bylo na kopuli lešení – taková kulatá dřevěná plošina, kterou držely trámy opřené o střechu kupole. Kostel měl překrásně zdobené zdi – vypadalo to jako krajková mozaika z bílého, růžového a tmavozeleného mramoru, ovšem pánům stavitelům asi mramor došel v nejnevhodnější chvíli, protože průčelí kostela bylo mramorem obložené asi jen do jedné třetiny výšky, dál pokračovalo holé zdivo. A nevypadalo to, že by s tím chtěl někdo v dohledné době něco dělat, protože tu nestálo žádné lešení.

Dav lidí, který se před chvílí vyhnul z kostela, se rozlétl do křivoláckých uliček, které ústily na náměstí, jako kdyby někdo vypustil z voliéry hejno pestrobarevných papoušků, a za chvíli tu bylo jako vymeteno.

Nebylo divu. Zvony z té věže, která stála u kostela, začaly právě odbíjet poledne a všichni spíchali ze mše domů k obědu.

Fajn, tak už vím, *kdy* jsem, ušklíbla se v duchu Bára. V poledne. Teď už zjistit jen měsíc a rok. A místo. Podle oblečení si dohou ani místem jistá nebyla. Jistá si byla jen tím, že ji tentokrát atlas převlékl za kluka, protože na nohou měla červené punčocháče s koženými chodidly a přes sebe tmavozelený kabátek, o kterém později zjistila, že se mu říká *džor-nea*, což se píše *giornea*, a že je stejně jako ty dámské přehozy po stranách nesešitý. Jen to není moc vidět díky tomu, jak je zadní díl nabraný. Ztratí se to v záhybech. Pod ním měla přes bílou košili oblečený ještě jeden kabátek, těsnější a s dlouhými rukávy, také červený. Barevnou kombinací nadšená nebyla, protože zelená a červená pro blázna jak stvořená, a jako jistý ústrk cítila, že má na opasku jen koženou taštičku, navíc prázdnou, ale žádnou dýku.

Chvilí jen tak zevlovala a čekala, co bude, protože obvykle, když ji atlas někam poslal, tak se ocitla uprostřed dění, nebo aspoň uprostřed řeky s krokodýlem nebo hnusného lijáku.

Tentokrát nic.

Městem se rozlévalo ospalé poledne a za chvíli ještě ospalejší odpoledne, protože místňáci si po obědku dávali *siestu*, tedy polední klid.

Že bych byla v Řecku? Tam se taky po obědě vždycky všechno zavře a Řekové si jdou dát šlofíka skoro do pěti, uvažovala Bára znuděně sedící na mramorové podestě u vchodu do kostela. Tady totiž panoval příjemný chládek. Ne že by na sluníčku bylo vyloženě vedro, ale Bára vždycky dávala přednost stínu. Když ještě bydleli v Praze, hrávala si někdy cestou do školy na stínovou vílu. To znamenalo, že se musela snažit za každou cenu vyhnout místům, kam svítilo slunce, a když to opravdu jinak nešlo a nezbyvalo než ze stínu do stínu přeběhnout přes sluníčko, muselo se to podařit na dva skoky, jinak by se na slunci rozpustila, a pak bylo nutné zůstat ve stínu, dokud nenapočítá do deseti, aby se jí obnovily stínové síly. Pravda, cesta do školy takhle trvala trochu déle, ale byla zábavnější. Když to prozradila tatínkovi, smál se a říkal, že je lepší být stínová víla než stínová ministryně, a na oplátku jí svěřil, že on zná zase rumovou vílu, o které je moc hezká písnička, a hned ji Báru naučil. Ta jí, nadšená, že umí něco nového, zazpívala mamince, a maminka tatínkovi vyhubovala a řekla, že si vyprošuje, aby jejich dceru, tedy Báru, učil tyhle *blbákoviny*, které má od strejdy Víti, a tatínek se ohradil, že to *nemá* od strejdy

Víti, a maminka řekla, že je jí jedno, od kterého pitomce to má, načež tatínek prozradil, že písničku umí od jejich generálního ředitele, který to na teambuildingovém víkendu trochu přehnal s frťany.

Bára tedy seděla v chládku před kostelem a pozorovala, jak se stín zkracuje. Slunce už stálo téměř nad chrámem a jeho paprsky se oslnivě odrážely od zlatých dveří zvláštní osmihranné budovy trůnící uprostřed náměstí přímo proti kostelu. Za chvíli stín před kostelem zmizí úplně, uvědomila si Bára, a slunce stínovou vílu rozpustí. Je načase hledat nové útočiště. Navíc zřejmě skončila siesta, protože na náměstí bylo najednou čím dál tím víc lidí a ke kostelním dveřím se začala pomalu stahovat divná *individua* – muži i ženy v otrhaných šatech, někdo ve špinavých, někdo v čistších, někteří byli velmi staří, ale Bára zahlédla i poměrně mladého muže, který měl tvář pokrytou mokravými boláky, pak se o berlích přibelhal chlapík, kterému chyběla pravá noha, a všichni se na Báru dívali úkosem, jako by jim zasedla místo.

Bára pochopila, že u vchodu do kostela mají stanoviště žebráci, a tak raději rychle vyklidila pole a šla si prohlédnout ty zlatem svítící dveře naproti. Byly naprosto skvostné. Každé křídlo zdobilo pět velkých zlatých čtverců s reliéfem. Bára sice nevěděla, co která scéna zobrazuje, ale lidské postavy i zvířata a stromy a stavby tam byly zachyceny tak dopodrobna a věrně, že by si i jeden jediný čtverec mohla prohlížet třeba hodinu a pořád by tam nacházela něco nového. Mezi čtverci a po obvodu obou křídel se táhl zlatý pás, který zdobily střídavě sošky celých postav a realisticky vyvedené hlavičky. Žádná ale nevypadala jako ta na konci zábradlí u Báry doma.

„Obdivuješ Ghibertiho dílo, příteli?“ ozval se za ní melodický hlas.

Bára leknutím málem vyskočila metr dvacet.

Krok za ní stál ani ne dvacetiletý, štíhlý, v porovnání se svými současníky výrazně vysoký mladík. Na hřívě medově zlatých vlnitých vlasů mu seděl černý *kakáč*, měl výrazný, trochu delší nos a pronikavými šedomodrýma očima si Báru se zájmem prohlížel.

Proč mi říká příteli? čertila se v duchu Bára, když ji první leknutí přešlo. Hm, asi proto, že jsem oblečená jako kluk, usoudila.

„Je to dílo velkého umělce,“ řekl mládenec, jako by o tom Bára pochybovala, „ale dal bych nevím co za to, kdybych věděl, jak by dveře vypadaly,

kdyby tu soutěž tehdy vyhrál Brunelleschi. A jak by to dopadlo s kopulí dómu, kdyby Brunelleschi pracoval na dveřích křtitelnice.“

„S jakou soutěží?“ vylétlo z Bára a vzápětí se vypeskovala, že se nechala nacytat a zatáhnout do rozhovoru. Protože s cizími lidmi má zakázáno se bavit.

„Se soutěží na výzdobu severní brány křtitelnice,“ rozpovídal se mladík. „Byla to velká zakázka, každý umělec ji toužil získat, protože by byl zajištěný pomalu do konce života a taky to byla velká pocta a sláva. Kdo se chtěl o zakázku ucházet, musel do roka udělat jeden takový reliéfní čtverec s námětem Abraháma a Izáka. Když se potom sešla komise, aby vybrala nejlepší práci, zjistila, že dva reliéfy jsou tak skvělé, že mezi nimi není možno volit. Jeden z nich zhotovil Lorenzo Ghiberti, druhý Filippo Brunelleschi.“

Mladík sice jména vyslovoval jako *Lorenzo Giberty* a *Filipo Bruneleski*, ale Bára jako obvykle zvládala místní jazyk v mluvené i psané podobě, takže věděla, jak se to správně píše.

„No a proč teda vybrali toho Ghibertiho?“ zeptala se, protože hoch vyprávěl s takovým nadšením, že ji to úplně strhlo.

„Protože Brunelleschi práci odmítl.“

„Cože?“ vyhrkla Bára. To musel být ten Brunelleschi padlý na hlavu nebo co!

„Oni si je zavolali oba, Ghibertiho i Brunelleschiho, a zeptali se jich, jestli by byli ochotni pracovat na dveřích spolu. A to Brunelleschi odmítl. Nemohl by je udělat přesně podle svého, nemohl by plně rozvinout svůj tvůrčí záměr, protože by ho musel aspoň částečně podřídit Ghibertiho představám... Já bych udělal to samé!“ rozhorlil se mladík, jako by mu naskakovala husí kůže už jen při představě, že musí s někým spolupracovat.

To Bára docela chápala. Jak měla paní učitelku Dostálovou ze staré školy fakt ráda, tak bytostně nesnášela její zálibu v skupinové práci. Čas od času to paní učitelku kouslo a museli udělat skupinky, většinou po čtyřech, a pak něco tvořit dohromady. Jenže Bára si radši všechno dělala po svém. Cožpak když byli ve skupině s Terkou a Mikuláškem a Katkou, tak to ještě šlo, protože většinou nechali Báru, aby práci řídila, takže to nebyla ani tak skupinová práce, jako Bářina práce prováděná ochotnými pomocníčky. Ale někdy měla paní učitelka Dostálová takový zvrhlý

nápad, že si skupinky vylosovali, prý aby se naučili spolupracovat i s někým jiným. Bára byla v takovém případě pořádně našňupnutá, že nemůže být ve skupince, s kým chce, a podle toho se chovala. Zásadně nic nevymýšlela, ničím nepřispívala do diskuse, a pokud měli něco udělat, udělala jen to, co jí řekli. Paní učitelka jí to jednou vyčetla, protože si toho nemohla nevšimnout, ale Bára si myslela svoje. Chce si sama zodpovídat za svůj výkon. Chce být dobrá sama za sebe. Ne se spoléhat na to, jestli ostatní svůj díl práce odvedou také na sto dvacet procent jako ona.

„A tak tu práci dali Ghibertimu,“ dokončil své vyprávění mladík.

„Proč jemu?“

„Možná jim připadalo, že je Brunelleschi příliš pyšný,“ usoudil mladík. „To nic nemění na tom, že se Ghiberti svého úkolu zhostil skvěle. Tak skvěle, že když dokončil severní bránu, byl požádán o výzdobu ještě téhle brány. A nechali čistě na něm, jaké náměty si vybere.“

„A co si vybral?“ zeptala se Bára.

Mládenec se na ni užasle zadíval, jako by jí právě z ucha vylezl laboratorní potkan.

„Vždyť jsi na to teď hodnou chvíli koukal...?“ napůl se zeptal.

Aha, nějaký průšvih, došlo Báře. Na těch obrázcích je něco, co bych tady na tom místě a v téhle době měla znát. Jenže neznám. *Karamba*.

„Já jsem si prohlíže...!“, uvědomila si včas, že je tentokrát za kluka, a ukázala na jednu hlavičku na rámu dveří, „tohohle Turka.“

Mladík se zasmál.

„To není Turek, ale všichni si ho všimnou. Jen málokdo už ví, že tohle je sám Ghiberti.“

Hlavička, na kterou ukázal, patřila staršímu kulatoučkému plešatému pánovi s dobráckým úsměvem.

„Nejsi zdejší?“ zeptal se a Bára měla pocit, že jí jeho bystré oči čtou v hlavě všechny základní údaje včetně velikosti bot a známek na posledním vysvědčení.

Zavrtěla hlavou. Zdejší opravdu nebyla.

„Ale podle oblečení bych soudil, že jsi Florentán,“ hleděl na ni zkoumavě Ghibertiho obdivovatel.

Další zavrtění hlavy.

„Tak odkud pocházíš?“

„Já už musím jít,“ vyhrkla Bára a rozeběhla se pryč. Tohle byla fakt *prekérní* situace. Čili pitomá až povážlivá.

Zastavila se až za pátým rohem úzké křivolaké uličky a chvílku zpoza něj vykukovala, zda ji ten zvědavec nepronásleduje. Ale vzduch byl čistý.

Fajn, a co teď?

Nejspíš zjistit, kde jsem se to ocitla, odpověděla sama sobě Bára a vydala se na průzkum města. Přitom si v hlavě převalovala poslední drzounova slova. Protože to *byl* drzoun, když se jí hned tak nezdvořile vyptával. Prý podle oblečení vypadá jako Florentán... Oblečená byla prakticky stejně jako on – a jako spousta mladých kluků, které mījela, protože *siesta* skončila a uličky se zaplňovaly lidmi. Takže tady žijí Florentáné. Hm. To mi něco říká... Pražské autobusové nádraží se jmenuje Florenc, ale to můžu směle vyloučit, protože to bych byla skoro v Praze a tohle tedy Prahu vůbec nepřipomíná, a to ani Prahu v době Rudolfa II. Že by... No jasně!

Florencie!

Jsem ve Florencii! To je v severní Itálii.

Jupí, už vím kde.

Teď ještě kdy.

Asi někdy ve středověku, když mám na sobě ty punčocháče. Když jsem byla u husitů, tak chlapi taky nosili punčocháče. I za Rudolfa, ale to si přes ně brali ještě takové komické nabírané trenky.

Courání po Florencii bylo úžasné.

Na jednu stranu se tu rozkládala prostorná náměstí, na druhou se mohla proplétat uzoučkými uličkami, kde prošli sotva tři lidi vedle sebe. Výstavné kamenné domy se pyšnily arkýři a okny zasklenými různobarevnými kolečky spojenými olovem, některé měly i omítku zdobenou barevnými freskami, dál od centra směrem k hradbám se rozkládaly zahrady s ovocnými stromy a podle toho, že právě kvetly, usoudila Bára, že je jaro. Našla několik kostelů, z nichž ale žádný nebyl tak výstavný jako ten, před nímž se objevila, a několik paláců. Ten, který stál blízko největšího náměstí, měl dokonce vlastní vysokou věž.

Městem protékala řeka a přes ni vedly, Bára to spočítala, čtyři kamenné mosty. Ne jeden jako v Praze za Rudolfa II. Rovnou *čtyři*. To Bára pociťovala poněkud úkorně, protože jak to, že se nějaký severoitalský vidlákov pyšní více mosty než hlavní město Českého království!? To jsou tedy způsoby! V duchu okamžitě pro Prahu vymyslela omluvu, že postavit most přes *takovou* řeku, jako je Vltava, je určitě mnohem náročnější než přes tu

říčku, co teče Florencií. Ta je *minimálně* třikrát hubenější než Vltava. Tedy řeka asi nemůže být hubenější. Užší, to je ten správný výraz.

Nicméně zrovna ten most, na který ji florentské uličky dovedly a odkud pozorovala řeku, byl hodně zvláštní. Ona to totiž byla vlastně taková ulička nad řekou. Jeho strany lemovaly malé domky a byl tady vcelku odporný smrad. Bára brzy zjistila proč. Ty domky patřily řezníkům, kolem jejichž zboží se rojila hejna masařek a rackové se tu s křikem rvali o odřezky spolu s toulavými psy a kočkami. Řezníci se nerozpakovali házet odpadky z mostu rovnou do řeky, kde se to vždycky začalo přímo vařit, jak se o chutné sousto strkaly ryby, pokud ovšem na hladinu vůbec něco dopadlo a neskončilo to dřív v zobáku obratného racka.

Fuj, tak tady se teda koupat nebudu, i kdyby mě měly odnést vši, usoudila Bára. Nebo maximálně někde hoooodně daleko proti proudu.

Přes smradlavý most se jí nechtělo, a tak se vrátila na náměstí, zkontrolovala, že tam na ni nečháhá ten zvědavý výrostek, a zase jen tak lelkovala a přemýšlela, co dál, protože začala mít hlad a stíny se prodlužovaly, jelikož se blížil večer a s ním chlad jarní noci.

Našla kašnu, ze které se mohla aspoň napít, ale to bylo všechno. Už byla i odhodlaná v nějakém obchůdku ukrást housku, jak jí kručelo v žaludku, jenže žádný obchůdek neměl otevřeno. Nojo, vždyť je neděle, došlo jí, když si uvědomila, že byla dopoledne velká mše. Ta totiž bývá v neděli dopoledne. Takže tady na rozdíl od supermarketů dodržují, že neděle je od slovesa nedělat, a v neděli nikdo neprodává.

Báru čekala noc bez střechy nad hlavou a bez sousta v žaludku.

Se setměním si našla úkryt mezi velkými sudy v jedné zastrčenější uličce, kde by na ni nebylo odnikud vidět, potichu se tam nasoukala, což dalo dost práce, načež zjistila, že se jí chce čůrat.

Chvilí uvažovala, že by to vydržela do rána, ale pak usoudila, že vyčůrat se někde za světla bude mnohem náročnější – nejen že by ji někdo mohl zahlédnout, jak čůrá na veřejném prostranství, i kdyby si našla sebezastrčenější kout, ale ten dotyčný by také viděl, že i když je oblečená jako kluk, čůrá jako holka. A to by mohlo být podezřelé.

Vypířila se tedy zpoza sudů, protože tam si loužičku udělat nechtěla, a vzhledem k tomu, že už byla tma, nikdo po venku nechodil a všichni pozavírali okenice, takže se tlumené světlo svíček a olejových kahánek dralo

ven jen úzkými škvírami, nehledala soukromí a hodlala si ulevit u zdi domu. Jenže její plán rychle vyhrnout *giorneu*, stáhnout kařata a udělat dřep skončil ve fázi rychle vyhrnout *giorneu*. Protože kařata byla několika tkalouny přivázaná k tomu spodnímu kabátku, aby nepadala. Mezi kabátkem a kalhotami koketně vykukovalo nějakých deset centimetrů košile. Než se Báře podařilo všechny stučky rozvázat, aby si kalhoty mohla stáhnout, málem se počůrala. A přivázat kalhoty zpátky ke kabátku, což se týkalo zejména těch tkalounů vzadu, tak to taky stálo za to.

Mezi sudy se zanořila sice s pocitem úlevy, ale také s myšlenkou, že tohle jí byl zase čert – nebo spíš atlas – dlužen. A že příště bude odvažovat jenom ty stučky vzadu, na to, aby mohla kalhoty přetáhnout přes zadek, to bude stačit.

Světla za okenicemi jedno po druhém hasla a za chvíli se tmou začalo rozléhat několikero chrápání různé intenzity od decentního pochrupování po bohatýrské řezání pilou. Báře byla čím dál větší zima, nejdřív si přisedla zadek, pak jí zase brněly nohy, a když už byla tak unavená, že přes všechno nepohodlí usínala, začaly se v ulici, kolem sudů a přes sudy honit divoké kočky. Kocouři se naparovali před kočččkami a mezi sebou si poměřovali síly, což spočívalo zejména ve výhružném, uši drásajícím vrískání, které někdy přešlo v hlasitou rvačku a někdy v neméně hlasitý útěk, protože při něm tato jinak lehkonohá stvoření dokázala zporáčet, co se jim namanulo do cesty. Pak se někdo naštvál, rozrazil okenice a chrstl po koččkách dovádějících kolem sudů *cosi*.

Protože to *cosi* vůní připomínalo suchý záchod na chalupě u babi jižerské uprostřed parného léta, byl to bezpochyby obsah nočníku. Bára sice nedostala přímý zásah, nicméně puch byl takový, že poraženecky opustila svůj úkryt za sudy a odplížila se na sice méně chráněné, ale zato méně smradlavé místo v nedalekém temném výklenku.

Byla také jediná, koho spáčova pomsta donutila k ústupu, protože kočky se po sudech a mezi nimi vesele proháněly dál a nedělaly o nic menší kravál než předtím.

Prostě noc jak zvonek.

Kapitola 3

K ránu Bára přece jen usnula, i když se třásla zimou a trochu i strachy, ale byla unavená a kočky po nějakých třech hodinách a dvou dalších sprchách přestalo bavit vyvádět a šly někam lovit myši, takže se uličkou rozhostilo ticho.

Měla pocit, že sotva zamhouřila oči, když ji probudil rozzlobený křik.

„Vstávej, ty neřáde! Včera jsi přebral a netrefil jsi domů, co?“ zapřela si ruce v bok podsaditá služka, která zřejmě vyrazila s vědry ke kašně pro vodu. „Takový mladý, vousy ti ještě nerostou, a válíš se tu ožralý jako prase! Že tě hanba nefackuje! To jsou na tebe rodiče asi pyšní, co? Doufám, že ti pan otec pořádně seřeže prdel, až se objevíš doma!“

Bára se s leknutím posadila. Než si v hlavě srovnala, kde je a co se děje, ukázalo se, že služka nejde ke kašně, ale už se od ní vrací, protože jedno z věder popadla, s fortelem se rozmáchla a chrstla po Báře ledovou vodu.

Ne nadarmo chodila Bára od čtyř let na gymnastiku. Skulila se stranou takovou rychlostí, že proud vody zasáhl jen její levé chodidlo. Hbitě sebrala ze země svůj červený *kakáč* a utíkala pryč.

„Já tě naučím, ty uličníku, válet se nám u dveří!“ hrozila za ní ještě služka pěstí, ale Bára se raději ani neotáčela.

Zastavila se až za třetím rohem.

Město se probouzelo, některé krámky už otvíraly, a k Bářině vzteku to byly zrovna krámky pekařské, ke kterým spěchaly služky, aby panstvu k snídani přinesly čerstvý chléb a koláče a všelijaké různé jiné kousky pečiva právě vytaženého z pece, jejichž vůně se neodbytně drala do nosu, Báře se při každém nadechnutí prázdný žaludek zkroutil do osmičky a málem se zalykala vlastními slinami.

Vážně uvažovala o tom, že by zkusila nějaký malý bochníček ukrást, ale nepěkná ranní zkušenost se služkou v ní vzbuzovala dojem, že tady

